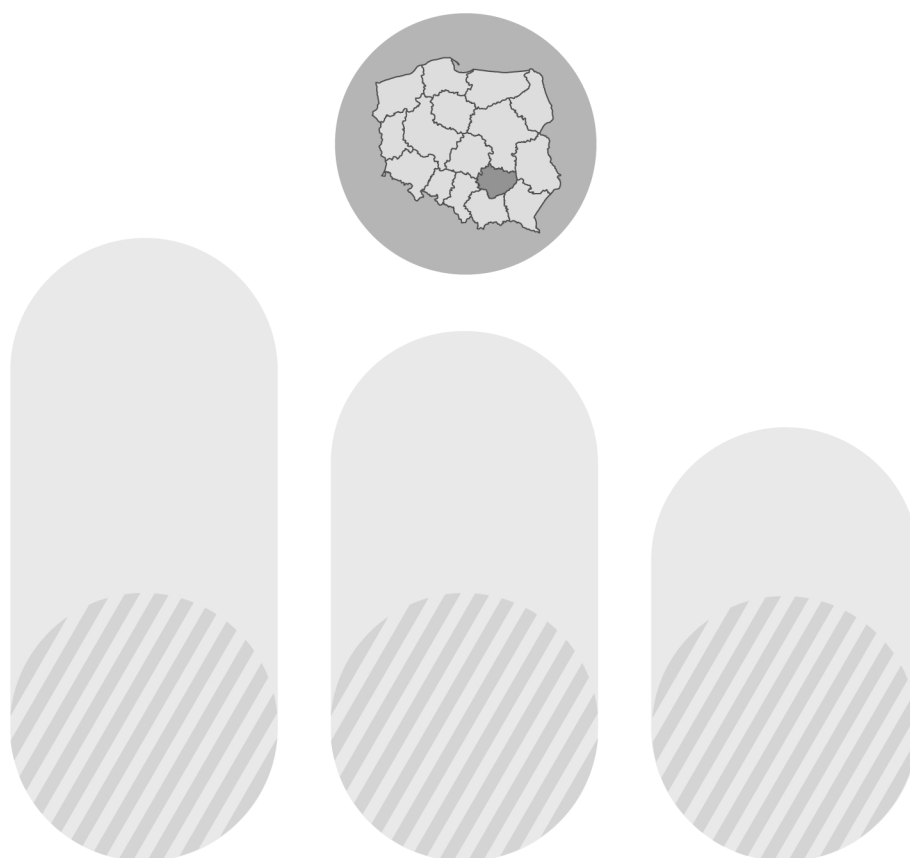

Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego – 3 kwartał 2023

Kielce 2023

Statistical bulletin of Świętokrzyskie Voivodship – quarter 3/2023

Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego – 3 kwartał 2023

Statistical bulletin of Świętokrzyskie Voivodship – quarter 3/2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Kielcach. Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Kielce. Świętokrzyskie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Ireneusz Rusak, Rafał Młynik, Magdalena Szczepanek

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Tomczyk, Anety Królik

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Ireneusz Rusak

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<https://kielce.stat.gov.pl/opracowania-biezace/komunikaty-i-biuletyny/>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Spis treści

Contents

	Str. Page
Objaśnienia znaków umownych7
Symbols7
Ważniejsze skróty7
Major abbreviations7
Skróty i pełne nazwy sekcji oraz działów PKD stosowane w publikacji9
Abbreviations and full names NACE Rev. 2 sections and divisions used in the publication9
Uwagi ogólne	11
General notes	27
Uwagi metodologiczne	14
Methodological notes	30

Spis tablic załączonych w formacie .xlsx

List of tables added in .xlsx format

	Tabl. Table
WYBRANE WSKAŹNIKI WOJEWÓDZKIE SELECTED VOIVODSHIP'S INDICATORS	
Wybrane dane o województwie1
Selected data on voivodship1
LUDNOŚĆ POPULATION	
Stan i ruch naturalny ludności2
Population and vital statistics2
PRACA LABOUR	
Pracujący w sektorze przedsiębiorstw3
Employed persons in enterprise sector3
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw4
Average paid employment in enterprise sector4
Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy5
Registered unemployed persons and job offers5

Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy6
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market6
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, wieku, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy7
Registered unemployed persons by educational level, age, duration of unemployment and work seniority7
Aktywność ekonomiczna ludności - na podstawie BAEL8
Economic activity of population - on the LFS basis8
Bezrobocie - na podstawie BAEL9
Unemployment - on the LFS basis9
WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	
WAGES AND SALARIES AND SOCIAL BENEFITS	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	10
Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	10
Świadczenia społeczne	11
Social benefits	11
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	
FINANCE OF ENTERPRISES	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	12
Financial results of enterprises	12
Wyniki finansowe przedsiębiorstw według sekcji	13
Financial results of enterprises by sections	13
I. Przychody, koszty, wynik finansowy ze sprzedaży	
I. Revenues, costs, financial result from sale	
II. Wynik finansowy brutto	
II. Gross financial result	
III. Wynik finansowy netto	
III. Net financial result	
Relacje ekonomiczne oraz struktura przedsiębiorstw według uzyskanych wyników finansowych	14
Economic relations and composition of enterprises by obtained financial result	14
Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw	15
Current assets and short-term and long-term liabilities of enterprises	15
Aktywa obrotowe oraz zobowiązania przedsiębiorstw według sekcji	16
Current assets and liabilities of enterprises by sections	16
CENY	
PRICES	
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	17
Price indices of consumer goods and services	17
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	18
Average procurement prices of major agricultural products	18

	Tabl. Table
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	19
Average marketplace prices received by farmers	19
Relacje cen w rolnictwie	20
Price relations in agriculture	20
INWESTYCJE	
INVESTMENTS	
Nakłady inwestycyjne	21
Investment outlays	21
Mieszkania	22
Dwellings	22
ROLNICTWO	
AGRICULTURE	
Zwierzęta gospodarskie	23
Livestock	23
Skup ważniejszych produktów rolnych	24
Procurement of major agricultural products	24
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	
INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Produkcja sprzedana przemysłu	25
Sold production of industry	25
Produkcja wybranych wyrobów według PKWiU	26
Production of selected products by PKWiU	26
Produkcja sprzedana budownictwa	27
Sold production of construction	27
HANDEL	
TRADE	
Sprzedaż detaliczna towarów według rodzajów działalności przedsiębiorstwa	28
Retail sales of goods by type of enterprise activity	28
TURYSTYKA	
TOURISM	
Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych	29
Occupancy in tourist accomodation establishments	29
WYNIKI BADAŃ KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ	
BUSINESS AND CONSUMER SURVEYS	
Wskaźniki koniunktury gospodarczej	30
Business tendency indicators	30
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
PUBLIC SAFETY	
Przestępstwa stwierdzone i wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw	31
Ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in crimes	31

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według sekcji	32
Entities of the national economy in the REGON register by sections	32
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej	33
Entities of the national economy in the REGON register by form of legal	33
WYBRANE DANE O PODREGIONACH I POWIATACH SELECTED DATA ON SUBREGIONS AND POWIATS	
Ludność w 2021 r.	34
Population in 2021	34
Ruch naturalny ludności	35
Vital statistics	35
Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy	36
Registered unemployed persons and job offers	36
Bezrobotni zarejestrowani według wieku	37
Registered unemployed persons by age	37
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia	38
Registered unemployed persons by educational level	38
Mieszkania oddane do użytkowania	39
Dwellings completed	39
Przestępstwa stwierdzone	40
Ascertained crimes	40
Wskaźniki wykrywalności przestępstw	41
Rates of detectability of crimes	41
Wypadki drogowe	42
Road traffic accidents	42
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	43
Entities of the national economy in the REGON register	43
PODSTAWOWE DANE OGÓLNOPOLSKIE BASIC DATA FOR POLAND	
Wybrane wskaźniki ogólnopolskie	44
Selected indicators for Poland	44
Podstawowe dane o województwach	45
Basic data on voivodships	45

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do opublikowanych revised data
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification presented in an abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
UE EU	Unia Europejska European Union
WE EC	Wspólnota Europejska European Community
EWG EEC	Europejska Wspólnota Gospodarcza European Economic Community
GUS	Główny Urząd Statystyczny Central Statistical Office of Poland
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
PKWiU	Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług Polish Classification of Goods and Services
REGON REGON	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej The National Official Business Register
NUTS NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych The Classification of Territorial Units for Statistics
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community

SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATION

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
PRODCOM PRODCOM	Badanie, przeprowadzane co najmniej raz w roku, mające na celu gromadzenie i rozpowszechnianie danych statystycznych dotyczących produkcji towarów przemysłowych (głównie przemysłowych), zarówno pod względem wartości, jak i ilości, w Unii Europejskiej (UE). Jest to skrót od francuskiego PRODUCTION COMMUNAUTAIRE Survey, with an at least annual frequency, for the collection and dissemination of statistics on the production of industrial (mainly manufactured) goods, both in value and quantity terms, in the European Union (EU). It is abbreviated from the French PRODUCTION COMMUNAUTAIRE
LFS LFS	Badanie siły roboczej Labour Force Survey
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty zloty
hl	hektolitr hectolitre
kg	kilogram kilogramme
dt	decytona decitonne
m ²	metr kwadratowy square metre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
tabl.	tablica table
cd. cont.	ciąg dalszy continuation
dok. cont.	dokończenie continuation

Skróty i pełne nazwy sekcji oraz działów PKD stosowane w publikacji

Abbreviations and full names NACE Rev. 2 sections and divisions used in the publication

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
sekcje sections	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją water supply; sewerage, waste management and remediation activities
handel; naprawa pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
zakwaterowanie i gastronomia accommodation and catering	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi accommodation and food service activities
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości real estate activities
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca administrative and support service activities
działy divisions	
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana manufacture of machinery and equipments n.e.c.
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

ABBREVIATIONS AND FULL NAMES NACE REV. 2 SECTIONS AND DIVISIONS USED IN THE PUBLICATION

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej civil engineering
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles
handel hurtowy wholesale trade	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles
handel detaliczny retail trade	handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
transport lądowy i rurociągowy land and pipeline transport	transport lądowy oraz transport rurociągowy land transport and transport via pipelines

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Biuletynie Statystycznym – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju.
2. Dane prezentowane dla **regionów i podregionów** odpowiadają poszczególnym poziomom obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)**, wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r., z późniejszymi zmianami. Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. **Podregiony** grupują jednostki szczebla powiatowego.
3. Dane w Biuletynie Statystycznym prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. poz. 1885, z późn. zm.).
4. Dane statystyczne prezentowane są w układzie PKD 2007 według sekcji, działów i – w niektórych przypadkach – grup.
5. Ilekroć w Biuletynie jest mowa o „Przemśle”, dotyczy to dodatkowego grupowania, które obejmuje sekcje PKD 2007: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
6. Prezentowane dane obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Dane opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.
8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
9. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
10. W Biuletynie Statystycznym **dane** w zakresie:
 - a) pracujących, zatrudnienia i wynagrodzeń dotyczą podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, przy czym (z wyjątkiem pracujących) dane nie obejmują zatrudnionych poza granicami kraju oraz zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związkach zawodowych i innych;
 - b) wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób;
 - c) skupu produktów rolnych:

- za okresy miesięczne dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- za okresy półroczne (z miesięcznym opóźnieniem) w danych uwzględnia się korekty wynikające ze sprawozdawczości za okresy półroczne obejmującej również skup realizowany przez osoby fizyczne prowadzące skup o wartości przekraczającej w okresie półrocznym – 10 tys. zł.

Zarówno dane miesięczne (meldunkowe), jak i ze sprawozdawczości półrocznej obejmują skup produktów rolnych tylko od producentów z terenu województwa.

Wskaźniki dynamiki liczone są w zakresie porównywalnym na bazie danych meldunkowych, a po półroczu – po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej;

- d) produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa oraz sprzedaży detalicznej towarów – dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - e) produkcji wyrobów dotyczą podmiotów – producentów wyrobów przemysłowych (we wszystkich rodzajach działalności), w których liczba pracujących przekracza 49 osób;
 - f) badania koniunktury gospodarczej w przetwórstwie przemysłowym dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób; w budownictwie, handlu; naprawie pojazdów i usługach – pełnej zbiorowości.
11. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych (w prezentowanych wynikach przedsiębiorstwo jest równe jednostce prawnej).
- Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.
12. Wartość produkcji i wskaźniki dynamiki, jeżeli nie zaznaczono inaczej, zostały podane bez wyrównań sezonowych.

13. W tablicach, o ile nie zaznaczono inaczej, dane w ujęciu wartościowym, wskaźniki struktury oraz dynamiki podano w cenach bieżących, z wyjątkiem wskaźników dynamiki dla przemysłu obliczonych na podstawie wartości w cenach stałych. Jako ceny stałe od 2016 r. przyjęto ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.).
14. W przypadku zmian metodycznych oraz zmian w systemie cen stałych – wskaźniki dynamiki obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.
15. Dane według sekcji, działów i grup PKD 2007 oraz o produkcji wyrobów opracowano metodą przedsiębiorstw (podmiotową).
16. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach Biuletynu Statystycznego. Wprowadzone zmiany oznaczono „*”.
17. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
18. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
19. W tablicach zawierających w boczku okresy miesięczne, w przypadku braku informacji podano dane kwartalne, wpisując je na poziomie miesiąca kończącego dany kwartał.
20. Grupowania wyrobów dokonuje się zgodnie z nomenklaturą PRODPOL, opracowaną na podstawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2015) oraz Listy PRODCOM. PKWiU 2015 została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (DZ. U. poz. 1676) do stosowania od dnia 1 stycznia 2016 r., w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej.

Uwagi metodologiczne

1. Dane o ludności (od 2020 r.) zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności.

Dane o liczbie i strukturze ludności opracowano metodą bilansową według krajowej definicji zamieszkania, zgodnie z którą do ludności nie zalicza się osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy, natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano: **matżeństwa** – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, **urodzenia** – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka, **zgony** – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

2. Dane o **pracujących** obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy.

Do pracujących zaliczono:

- a) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy;
- b) właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- c) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- d) agentów;
- e) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Prezentowane w Biuletynie dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy a także w wymiarze niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
4. Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735).

Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 103).

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

Za **bezrobotnego** (zarejestrowanego) **absolwenta** uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych i które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, spełniają co najmniej jedno z kryteriów:

- a) bezrobotni do 30 roku życia,
- b) długotrwale bezrobotni,
- c) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- d) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- e) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- f) bezrobotni niepełnosprawni.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Oferta pracy (wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej) oznacza zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy:

- a) co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (tj. wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych), w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika,
 - b) miejsca aktywizacji zawodowej, przyjętego do realizacji, takiego jak staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, praca społecznie użyteczna.
5. Dane o aktywności ekonomicznej ludności opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, prowadzonego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej. Dane BAEL dotyczące wieku prezentowane są w latach ukończonych.

Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczą przede wszystkim:

- a) zakresu podmiotowego – zasadniczą częścią badania są objęte osoby w wieku 15–89 lat (do 4 kwartału 2020 r. były to osoby w wieku 15 lat i więcej), dla pozostałych członków gospodarstwa domowego, tj. osób w wieku poniżej 15 lat i powyżej 89 lat, zbierane są wyłącznie informacje dot. ogólnej charakterystyki gospodarstwa domowego,
- b) definicji pracujących,
- c) sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy - pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo (m.in. w zakresie brzmienia i kolejności zadawania pytań),
- d) zakresu przedmiotowego badania (częściowa wymiana zmiennych).

W związku z powyższym **dane BAEL od 1 kwartału 2021 r. nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami** (z wyjątkiem danych przeliczonych).

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15-89 lat, które w okresie badanego tygodnia:

- a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Do pracujących nie są zaliczani: wolontariusze oraz stażyści nieotrzymujący wynagrodzenia, osoby pracujące w rolnictwie indywidualnym zajmujące się wytwarzaniem produktów rolnych wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy.

Klasyfikacja statusu zatrudnienia oparta została o Międzynarodową Klasyfikację Statusu Zatrudnienia – International Classification of Status in Employment (ICSE-93) i wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- a) pracujący na własny rachunek – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą, z tego:
- pracodawca – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej jednego pracownika,
 - pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników,
- b) zatrudniony (pracownik najemny) – osoba zatrudniona w jednostkach publicznych lub u pracodawcy prywatnego (na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej); do tej kategorii zalicza się również osoby wykonujące pracę nakładczą oraz uczniów, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie;
- c) pomagający bezpłatnie członek rodziny – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej.
- Do pracujących na własny rachunek zaliczani są również agenci we wszystkich rodzajach agencji.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- a) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),
- b) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- c) były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność **bierna zawodowo**, tzn. pozostająca poza siłą roboczą są to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- a) nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- b) nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub poszukiwały pracy aktywnie, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym,
- c) nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
- dłuższym niż trzy miesiące;
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej ogółem obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności w wieku 15–89 lat.

Wskaźnik zatrudnienia ogółem obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15–89 lat.

Udział bezrobotnych ogółem w liczbie ludności obliczono jako odsetek bezrobotnych w liczbie ludności w wieku 15–89 lat.

Stopę bezrobocia ogółem obliczono jako udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (w wieku 15–89 lat).

Przy wyznaczaniu wskaźników cząstkowych uwzględniono analogiczne grupowania w liczniku i mianowniku (np. płeć, miejsce zamieszkania, grupy wieku lub poziom wykształcenia).

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania **BAEL** zalecana jest ostrożność w postępowaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy. W przypadku, gdy liczby wynoszą poniżej 10 tys. (wcześniej było to 5 tys.), zostały one zastąpione znakiem kropki ("."), co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

6. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono, przyjmując:
 - a) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
 - b) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
 - c) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
 - d) honoraria wypłacane niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.
7. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach miesięcznych prezentuje się w ujęciu brutto.
8. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłaconych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE (w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r.);
 - b) Ministerstwo Obrony Narodowej w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
 - c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji;
 - d) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłaconych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), oraz ze środków wypłaconych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów. Od 1 marca 2019 r. wyłącznie w przypadku KRUS świadczenia emerytalno-rentowe obejmują wypłaty rodzicielskich świadczeń uzupełniających (Mama 4 plus).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

9. Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** dostosowano do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 120).
10. **Przychody ogółem** (przychody z całokształtu działalności) obejmują:
- przychody netto ze sprzedaży produktów, tj. przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
 - przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów wytworzonych przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone;
 - pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi;
 - przychody finansowe, tj. m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
11. **Koszty ogółem** (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) obejmują:
- koszty sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
 - wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia;
 - pozostałe koszty operacyjne, tj. koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi;
 - koszty finansowe, tj. m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.
12. Przychody netto ze sprzedaży i koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach

sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

13. Wyniki finansowe:

- a) wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów);
- b) wynik na pozostałej działalności operacyjnej stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. do 2015 r. zawierał część, a od 2016 r. zawiera całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną;
- c) wynik na działalności operacyjnej stanowi różnicę między przychodami netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, z uwzględnieniem dotacji, upustów, rabatów i innych zwiększeń lub zmniejszeń, bez podatku od towarów i usług oraz pozostałymi przychodami operacyjnymi a wartością sprzedanych produktów, towarów i materiałów wycenionych w kosztach wytworzenia albo cenach nabycia, albo zakupu, powiększoną o całość poniesionych od początku roku obrotowego kosztów ogólnych zarządu, sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałych kosztów operacyjnych;
- d) wynik na operacjach finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi, w szczególności z tytułu dywidend (udziałów w zyskach), odsetek, zysków ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi a kosztami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia inwestycji, aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi;
- e) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest sumą wyników finansowych: na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, na pozostałej działalności operacyjnej oraz na operacjach finansowych;
- f) wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

14. Aktywa obrotowe oraz zobowiązania:

- a) aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych, wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują: zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe;
- b) zapasy to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty

- (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów;
- c) należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego;
 - d) inwestycje krótkoterminowe obejmują krótkoterminowe (obrotowe) aktywa finansowe (w szczególności udziały i akcje, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki, inne krótkoterminowe aktywa finansowe, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne) oraz inne inwestycje krótkoterminowe;
 - e) krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe obejmują podlegające rozliczeniu w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów jako odpowiednik przychodów niebędących jeszcze na dzień bilansowy należnościami z prawnego punktu widzenia;
 - f) zobowiązania są wynikającym z przeszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki;
 - g) zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego;
 - h) zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.
15. **Wskaźniki:**
- a) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
 - b) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
 - c) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
 - d) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
 - e) wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
 - f) wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).
16. Przedmiotem obserwacji cen w zakresie produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa są ceny bazowe, tj. kwoty pieniędzy otrzymywane przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszone o podatki od produktu oraz ewentualne rabaty i opusty, a powiększone o dotacje do produktu.

Wskaźniki cen:

- a) produkcji sprzedanej przemysłu (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, a także dostawy wody;

gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją) opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez, dobrane w sposób celowy, podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do wyżej wymienionych sekcji. W kraju badaniem objęto ok. 3,2 tys. podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9.

W celu uzyskania wskaźników cen dla każdego rodzaju działalności obliczane są kolejno:

- wskaźniki cen przy podstawie „miesiąc poprzedni = 100”:
 - dla szerebla przedsiębiorstw – jako średnie ważone indywidualnych wskaźników cen reprezentantów przy zastosowaniu, jako systemu wag, wartości ich sprzedaży w badanym miesiącu,
 - dla szerebla grup, działów i sekcji – jako średnie wskaźników cen agregatów niższego szerebla ważone ich pełną wartością sprzedaży w badanym miesiącu,
- wskaźniki cen przy innych podstawach – jako średnie wskaźników cen agregatów niższych szczebli ważone wartością ich sprzedaży z 2015 r., która jest aktualizowana miesięcznie o zmiany cen i zmiany struktury sprzedaży zachodzące w kolejnych miesiącach roku, którego dotyczą wskaźniki cen.

Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży oraz w strukturze odbiorców.

- b) produkcji budowlano-montażowej uzyskano na podstawie miesięcznego badania cen robót realizowanych przez, dobrane w sposób celowy, podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do sekcji „Budownictwo”, tj. przez ok. 400 przedsiębiorstw budowlanych w kraju, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Sposób obliczania wskaźników cen jest analogiczny, jak opisany w pkt. 16. a).
17. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych** opracowano na podstawie obserwacji cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1500 w 2020 r.).
- Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).
18. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** towarów i usług są:
- a) notowania cen dokonane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen (w kraju – 207 rejonów w 2020 r.);
 - b) cenniki, zarządzenia i decyzje w zakresie cen jednolitych obowiązujących na terenie całego kraju lub jego części;
 - c) notowania cen towarów i usług zakupywanych przez Internet.
19. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych – patrz uwagi ogólne pkt. 10. c).
20. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich** uzyskiwanych przez rolników na targowiskach są miesięczne notowania cen dokonywane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach w kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

21. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- a) budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- b) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- c) środki transportu,
- d) inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenia) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

22. Dane o **mieszkaniach** prezentowane są według głównych form budownictwa:

- a) budownictwo indywidualne – realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora;
- b) budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – realizowane w celu osiągnięcia zysku przez różnych inwestorów;

Począwszy od stycznia 2018 r. dane dotyczące efektów „budownictwa indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”.

- c) budownictwo spółdzielcze – realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe wyłącznie z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni. Budynki z mieszkaniami przeznaczonymi wyłącznie na sprzedaż lub wynajem osobom niebędącym członkami spółdzielni zaliczane są do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”.

23. Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009, z późn. zm.).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

24. **Pogłowie zwierząt gospodarskich** podano na podstawie badań pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego oraz bydła, owiec, drobiu i związanej z tymi gatunkami produkcji zwierzęcej, prezentując dane według grup produkcyjno-użytkowych. Badania **pogłowia trzody chlewnej** i **produkcji żywca wieprzowego** prowadzone są 2-krotnie w roku,

w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

25. Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją), **budownictwa** oraz **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, wyrażona w cenach bazowych, z uwagi na niewystępujący podatek akcyzowy i dotacje przedmiotowe, równa się wartości wyrażonej w cenach producenta.

26. Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, natomiast o **produkcji sprzedanej budownictwa** – działalności, odpowiednio: budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
 - wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. odpowiednio: przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
 - zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
 - wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
 - produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, polegających na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez zróżnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonania elementów nośnych, przegród budowlanych, układaniu i pokrywaniu dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych. We wszystkich tych kategoriach zawarte są odpowiednie prace związane z budową, przebudową, rozbudową, odbudową, remontem i konserwacją stałych i tymczasowych obiektów budowlanych.

27. Prezentowane dane dotyczące **wyrobów** obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa, oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).
28. Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży

drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży oraz punktach aptecznych), w placówkach gastronomicznych oraz w sieci hurtowej i u producenta w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

29. Baza noclegowa **turystyki** obejmuje:
- a) obiekty hotelowe – hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (tj. obiekty, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów ale świadczą usługi hotelarskie – np. zajazdy i gościńce oraz obiekty w trakcie kategoryzacji),
 - b) pozostałe obiekty noclegowe – domy wycieczkowe, schroniska (w tym szkolne i młodzieżowe), ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, hostele, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne oraz inne turystyczne obiekty noclegowe gdzie indziej niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki sportowo-rekreacyjne).
30. **Wskaźniki koniunktury gospodarczej** oblicza się na podstawie badań prowadzonych co miesiąc metodą testu koniunktury, zharmonizowanych z odpowiednimi zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich Unii Europejskiej. **Dane w badaniach koniunktury gospodarczej zbierane są metodą przedsiębiorstw oznaczającą przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacji i podziałów terytorialnych.** Wskaźniki są obliczane w formie sald powstających jako różnica między procentem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźniki mogą przyjmować wartości z przedziału od -100 do +100. Dodatnia wartość wskaźnika wskazuje na dobry klimat koniunktury, zaś ujemna na zły. Wzrost (spadek) wskaźnika oznacza poprawę (pogorszenie) koniunktury z punktu widzenia badanych przedsiębiorstw. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury jest średnią arytmetyczną z ważonych sald odnoszących się do pytań o aktualną oraz przewidywaną ogólną sytuację gospodarczą przedsiębiorstwa. Wyjaśnienia metodyczne dotyczące badania koniunktury gospodarczej przedstawiono w opracowaniu metodologicznym „Badanie koniunktury gospodarczej” oraz publikacji internetowej „Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach”, dostępnych na stronie internetowej GUS – www.stat.gov.pl.
31. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.
- Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.
- Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to **przestępstwo wykryte**.
- Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom.
- Informacje o przestępstwach stwierdzonych pobrano z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji oraz z systemów informacyjnych prokuratury.
32. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym okresie (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby

przestępstw stwierdzonych w danym okresie, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

33. Więcej informacji i szczegółowych wyjaśnień metodycznych zamieszczono w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data contained in the Statistical Bulletin, unless otherwise indicated, have been presented according to administrative division of the country in a given period.
2. Data presented by **regions** and **subregions** correspond to separate levels of obligatory in European Union countries, the **Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, introduced by the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council, dated 26 May 2003 with later amendments. Since 1 January 2018, the amendments introduced by the Commission Regulation (EU) 2016/2066, dated 21 November 2016, are valid. **Subregions** grouping powiat-level units.
3. Data are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws item 1885, as amended).
4. Statistical data are presented in accordance with NACE Rev. 2 as arranged by sections, divisions and, in certain cases, groups.
5. The category – Industry – used in the Bulletin, refers to the NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".
6. Presented data cover units of the national economy regardless of ownership.
7. Data are compiled according to the respective organizational status of units of the national economy.
8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
9. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e., production and service activity, on their own-account in order to earn a profit.
10. In the Statistical Bulletin, **data** in regard to:
 - a) employed persons, employment as well as wages and salaries concern entities of the national economy in which the number of employed persons exceeds 9 persons; data do not include paid employees abroad (excluding employed persons) and in social and political organizations, trade unions, etc.;
 - b) financial results of non-financial enterprises and investment outlays refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev. 2 in the sections "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities"), in which the number of employed persons exceeds 49 persons;
 - c) procurement of agricultural products:
 - for monthly periods concerns data reported on the quantity of procurement by legal persons and independent organizational entities without legal personality,
 - for semi-annual periods (with a one month delay) data include revisions resulting from reports for the semi-annual periods and also include procurement by natural persons when its value exceeds 10 thousand PLN in semi-annual periods.

Both monthly, registration and half-yearly reported data include procurement of agricultural products only from producers located on the territory of the voivodship.

Indices are compiled in comparable conditions on the basis of data reported; after half-year periods – with the correction revisions from reporting half-year system;

- d) sold production of industry and of construction, and retail sale of goods cover those economic units, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - e) production of products refer to entities – producers of industrial products (all kinds of activities refer to those units), in which the number of employed persons exceeds 49 persons;
 - f) business tendency survey in manufacturing cover enterprises with the number of employed persons 10 and more; in construction, trade; repair of motor vehicles and services – complete statistical population.
11. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit (the data are presented according to enterprise equal to legal unit).
- Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.
12. The value of production and volume indices, if not indicated otherwise, are not seasonally adjusted.
13. In the tables, unless otherwise stated, data in terms of value, structural indicators and indices are presented at current prices, excluding industry indices which are calculated on the basis of value at constant prices. As constant prices since 2016, were adopted 2015 constant prices (2015 average current prices).
14. In the case of methodological changes and changes in the system of constant prices, indices are calculated using the chainbase index method.
15. Data by the NACE Rev. 2 sections, divisions and groups as well as of production of products are compiled following the enterprise (entity) method.
16. Some figures are provisional and may be subject to revision in next editions of the Statistical Bulletin. Such revised data will be marked with sign "**".
17. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

18. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".
19. In tables presenting monthly data on the side, when such data are not available, quarterly data are shown in the line of the month ending a given quarter.
20. Products are grouped according to PRODPOL nomenclature compiled on the basis of the Polish Classification of Goods and Services (PKWiU 2015) and PRODCOM List. PKWiU 2015 was introduced by the decree of Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws item 1676) to be used from 1 January 2016, in statistics, registration, documentation and accounting, and also in official registers and public administration information systems.

Methodological notes

1. Data concerning population (since 2020) are compiled on the basis of results of Population and Housing Census 2021 as well as current reporting data on vital statistics and population migration.

Data on size and structure of population was prepared using the balance method according to the national definition of residence. The definition does not include people who have come from abroad for temporary stay, while include permanent Polish residents staying temporarily abroad (regardless of the duration of their absence).

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows: **marriages** – according to the husband’s place of permanent residence before the marriage, **births** – according to the mother’s place of permanent residence, **deaths** – according to the place of permanent residence of the deceased.

The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age** population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

2. Data on **employed** persons include those employed on a full and part-time basis in the main place of work.

Employed persons include:

- a) persons employed on the basis of a labour contract;
- b) owners and co-owners of units engaged in economic activities including contributing family members;
- c) outworkers;
- d) agents;
- e) members of agricultural production cooperatives.

Data presented in the Bulletin do not include private farms in agriculture or employees of budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Data on **average paid employment** include persons employed on the basis of a labour contract on a full and part-time basis, converted to full-time work period.
4. The data on the **unemployed persons registered** in the powiat labour offices are presented in accordance with the Law of 20 April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws 2023 item 735).

The Act on Assistance to Ukrainian Citizens in Connection with an Armed Conflict in the Territory of Ukraine, which entered into force on 12 March 2022 (retroactive to 24 February 2022), allows the Ukrainian citizens aged 18 and over to register with powiat labour offices as unemployed persons or jobseekers (Journal of Laws 2023 item 103).

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works and directed to employment agency within the framework of activation actions appointment.

Registered **unemployed graduate** is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.

Unemployed persons with a specific situation on the labour market are the persons, who are entitled to priority in appointment for participation in special programmes and who, in accordance to Law on Employment Promotion and Labour Market Institutions, persons fulfilling at least one of the criteria:

- a) unemployed persons below 30 years of age,
- b) long-term unemployed,
- c) unemployed persons over 50 years of age,
- d) unemployed persons benefiting from social assistance,
- e) unemployed persons with at least one child under 6 years of age or at least one disabled child below 18 years of age,
- f) disabled unemployed persons.

The long term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and vocational training of adults in the workplace.

Registered unemployment rate is calculated as a ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety.

Job offer (vacant place of employment and place of occupational activation) means declaring by the employer to the powiat labour office:

- a) at least one vacant place of employment or other paid work (i.e. performing work or providing services on the basis of the civil-legal contracts), in a particular occupation or speciality, in order to find an appropriate employee,
 - b) place of occupational activation, adopted to implementation, such as traineeship, occupational preparation of adults, social utility work.
5. Data on the economic activity of the population, are compiled on the basis of **Labour Force Survey (LFS)**, which is conducted quarterly using continuous observation method (a sliding survey week). The survey includes the members of randomly selected households excluding persons staying outside the households, i.e. abroad or living in institutional households, for 12 months or longer. The LFS data on age are presented in completed years. The survey results have been generalized based on population balances compiled on the basis on Population and Housing Census 2011.

Economically active population includes all persons who are considered as employed or unemployed.

Since the first quarter of 2021, there have been introduced methodological changes in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e.

Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019 and its implementing acts. The changes concern mainly:

- a) the subjective range – the core part of the survey covers persons aged 15–89 years (until the fourth quarter of 2020, they were persons aged 15 years and more), for other household members, i.e. persons aged below 15 years and over 89 years, there is only collected information regarding the general characteristic of a household,
- b) definition of employed persons,
- c) the method of specifying particular populations of persons on the labour market – employed, unemployed and economically inactive persons (i.a. in the wording and the order of asking questions),
- d) the objective range of the survey (partial exchange of the variables).

Therefore, **the LFS data since the first quarter of 2021 must not be compared with previous periods** (with the exception of recalculated data).

Among the **employed persons** are included all persons aged 15–89 years who within the surveyed week:

- a) performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture;
- b) had work but did not perform it:
 - due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - due to a seasonal character of work if they still regularly performed off-season their work or business conducting related tasks and responsibilities (with the exception of legal or administrative obligations),
 - for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

In accordance with the international standards, among employed persons are also included apprentices who entered into occupational training or occupational preparation contract with a private or public employer if they received remuneration.

The following persons are not included among the employed: voluntary workers or trainees not receiving any pay, persons employed in private agriculture (on farms owned by natural persons) who produce agricultural products exclusively or mainly for their own use.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job.

The classification of the status in employment has been based on the International Classification of Status in Employment (ICSE-93). It specifies the following categories of the employed:

- a) a self-employed person – a person who conducts his/her own economic activity, of which:
 - employer – a person who conducts his/her own economic activity and employs at least one employee,
 - self-employed person without employees – a person who conducts his/her own economic activity and does not employ any employees;

- b) an employee – a person employed in a public entity or by a private employer (on the base of employment contract or civil law contract); among this category there are also included persons performing outwork or apprentices with whom employers or natural persons signed a contract for occupational training or training for a particular job if they receive any pay;
- c) a contributing family member – a person who without agreed upon remuneration assists in conducting family economic activity.

Among self-employed persons are also included agents in all agency systems.

The **unemployed** are persons aged 15–74, who simultaneously meet the three conditions:

- a) in the reference week were not employed (as defined above);
- b) were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one);
- c) were ready (available) to start work during the two weeks following the reference week.

Among unemployed persons were also included persons who did not seek work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer than 3 months and they were available to take up this work.

Economically inactive population, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15-89 years who were not classified as employed or unemployed persons, i.e. persons who in the reference week:

- a) did not work, neither had a job nor were seeking work;
- b) did not work, were seeking a job, albeit not in an active way or were actively seeking work but were not ready (available) to start work within the two weeks following the reference week;
- c) neither worked nor were seeking work, as they had already found a job and were waiting to start work during the period:
 - longer than 3 months,
 - up to 3 months, albeit they were not available for this work.

The **total activity rate** is calculated as the share of the economically active persons in population aged 15–89 years.

The **total employment rate** is calculated as the share of the employed persons in population aged 15-89 years.

The share of the total unemployed persons in the number of population is calculated as the percentage of unemployed persons in the number of population aged 15-89 years.

The **total unemployment rate** is calculated as the share of the unemployed persons in the number of the economically active persons (aged 15-89 years).

When determining the partial indicators, analogous groupings in the numerator and denominator were taken into account (e.g. sex, place of residence, age groups or level of education).

Since the **LFS** is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousand. In cases when the numbers are estimated below 10 thousand, they are replaced by points (“.”), which means that the value cannot be displayed because of high random error.

6. **Average monthly nominal wage and salary** per paid employee is computed assuming the following:
 - a) personal wages and salaries excluding wages and salaries of outworkers and apprentices as well as persons employed abroad;
 - b) payments from a share in profit or in the balance surplus of cooperatives;
 - c) additional annual wages and salaries for employees of budget sphere entities;
 - d) fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with labour contract.
7. Data on average monthly wages and salaries are presented in gross terms.
8. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the:
 - a) Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocations of the state budget as well as since 2007 from the separate division of the state budgeted expenditures) and from the sources gathered in the open pension funds – OFE (in the period from 1 January 2009 to 30 June 2014);
 - b) Ministry of National Defence, in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the source of the Ministry of National Defence;
 - c) Ministry of the Interior and Administration, in regard to benefits for former functionaries of public safety and members of their families – from the source of the Ministry of the Interior and Administration;
 - d) Ministry of Justice, in regard to benefits for former functionaries of Penitentiary Staff and members of their families – from the source of the Ministry of Justice.

Information regarding **retirement and other pension benefits of farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in the case of farmers authorized to receive benefits from those systems simultaneously. From 1 March 2019 only for ASIF retirement and other pension benefits include parental supplementary benefits (Mom 4 plus).

Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pensions arising out of international agreements.

Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

9. Data on **financial results of enterprises** are adjusted to the Act of 29 September 1994 on Accounting (uniform text Journal of Laws 2023 item 120).
10. **Total revenues** (revenues from total activity) include:
 - a) net revenues from sale of products, i.e. domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the unit together with packaging, equipment and third party services if invoiced along with products to customers;
 - b) net revenues from sale of goods and materials, i.e. tangible current assets purchased for resale in the same condition as received and products manufactured by the unit if they

- are sold in a chain of own stores along with the third-party goods, as well as amounts due for goods and materials sold regardless whether or not they have been paid;
- c) other operating revenues, i.e. revenues indirectly related to the unit's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), assets (cash) obtained free of charge (including donations), damages, reversed provisions, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, extraordinary revenues;
 - d) financial revenues, i.e. for example amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, positive surplus exchange differences.
11. **Total costs** (costs of obtaining revenues from total activity) include:
- a) costs of products sold i.e. basic operational costs decreased by the costs of generating benefits for the need of the unit and corrected by change in stock products;
 - b) value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices;
 - c) other operating costs, i.e. costs indirectly related to the unit's operating activity, in particular: loss on disposal of nonfinancial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off partially or fully as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, extraordinary costs;
 - d) financial cost, i.e. for example interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the unit, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, negative surplus exchange differences.
12. Net revenues from sale and costs of products, goods and materials sold which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).
13. **Financial results:**
- a) result from sale of products, goods and materials constitutes is the difference between net revenues gained from the sale of products, goods and materials and costs bore for their obtaining (cost of products sold, goods and materials);
 - b) result on other operating activity is a difference between other operating revenues and other operating costs. Since 2002 till 2015 this item comprised part of extraordinary events related to operating activity, whereas since 2016 all kinds of extraordinary events are included into this item;
 - c) result on operating activity constitutes a difference between net revenues from the sale of products, goods and materials, including subsidies, discounts, rebates and other additions/disposals, excluding value added tax, and other operating revenues, and products, goods and materials sold valued at manufacturing cost, acquisition or purchasing prices, increased by the total general and administrative costs, costs of sales of products, goods and materials and other operating costs incurred since the beginning of the accounting year;

- d) result on financial operations constitutes a difference between financial revenues, in particular, in respect of dividends (share in profits), interest, profits from the sale of investments, updating the value of investments, surplus of foreign exchange gains over losses, and financial costs, in particular, those relating to interest, losses on the sale of investments, updating the value of investments, the surplus of foreign exchange losses over gains;
- e) gross financial result (profit or loss) is the sum of the financial results: from sale of products, goods and materials, on other operating activity and on financial operations;
- f) net financial result (profit and loss) is a gross financial result reduced by obligatory encumbrances. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and other payments under separate regulations. The income tax affecting the financial result includes current and deferred part. The deferred part is the difference between deferred income tax provisions and deferred income tax assets (due to temporary differences between gross financial result and taxable base, resulting from differences in the time of recognition of revenue and cost in accordance with accounting regulations and tax provisions) as of the end and beginning of the reporting period.

14. Current assets and liabilities:

- a) current assets are part of the property controlled and used by the entity in its operating activity whose value has been determined in a reliable manner resulting from past events and bound to generate economic benefits to the entity in the future; they include stocks (circulating or current fixed assets) and short-term: dues, investments and inter-period settlements;
- b) stocks are tangible current assets, which include: materials – raw materials, primary and auxiliary materials, semi-finished third-party products, packaging, spare parts and waste; finished products – final articles, performed services, completed works, including construction and assembly works, research and development works, design works, geodetic and cartographic works, etc.; semi-finished products and work in progress – unfinished production, i.e. production (services, including construction works) in progress and semi-finished products of own production; goods for resale – tangible current assets acquired for resale in unchanged form; advances for deliveries;
- c) short-term dues include total debtors from deliveries and services (regardless of their payment date) and the whole or part of other debtors, which are not financial assets, with the maturity of twelve months as of the balance sheet date;
- d) short-term investments cover short-term (current) financial assets (in particular shares, other securities, loans granted, other short-term financial assets, cash and other monetary assets) and other short-term investments;
- e) short-term prepayments and accruals include deferred costs and deferred revenues to be settled within 12 months from the balance sheet date, as an equivalent of revenues that are not yet receivables as of the balance sheet date from the legal point of view;
- f) liabilities are obligations resulting from past events entailing the provision of a consideration whose value has been determined in a reliable manner, which involve the use of an entity current or future assets;
- g) short-term liabilities (excluding special funds) include all liabilities from deliveries and services and all or part of other liabilities due within 12 months after the balance sheet date;
- h) long-term liabilities other than liabilities from deliveries and services, include liabilities which become due fully or partially more than 12 months after the balance sheet date.

15. **Indices:**

- a) sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net revenues from the sale of products, goods and materials;
- b) gross turnover profitability rate constitutes the relation of gross financial result to revenues from total activity;
- c) net turnover profitability rate constitutes the relation of net financial result to revenues from total activity;
- d) cost level indicator constitutes the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- e) financial liquidity indicator of the first degree constitutes the relations of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds);
- f) financial liquidity indicator of the second degree constitutes the relations of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds).

16. The subject of the price survey, in the field of sold production of industry and of construction are basic prices, i.e. amounts of money received by a producer from a buyer for a unit of product (good and service), decreased by the taxes on the product as well as by applicable rebates and deductions and increased by subsidies received for the product.

Price indices of:

- a) sold production of industry (i.e. mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) are calculated on the basis of a monthly survey on prices of products and services actually received by specifically selected economic units, included in the above mentioned sections. In the country the survey covers about 3,2 thous. units, in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

With the aim of obtaining price indices for each type of activity, the following calculations are made in turn:

- price indices on the base “previous month = 100”:
 - at enterprise level – as weighted averages of individual price indices of representative items in using, as their weight system, the value of their sale in the surveyed month,
 - at group, division and section level – as averages of price indices of aggregates at lower levels weighted by the full value of their sale in the surveyed month,
- price indices on other bases – as averages of price indices of aggregates at lower levels weighted by the value of their sale of 2015, which is updated monthly by the price and sale structure changes, occurring in subsequent months of a year, to which the price indices refer.

The price indices illustrate the index of prices resulting from actually introduced price changes and changes in the commodity structure of sales and structure of the customers.

- b) construction and assembly production are calculated on the basis of a monthly survey of prices of works realized by specifically selected economic units, classified in “Construction” section, i.e. by about 400 construction enterprises in the country, in which the number of employed persons exceeds 9 persons. Price indices calculation is analogous to the one described in item 16. a).
17. **Price indices of consumer goods and services** was based on price observation of representatives of consumer goods and services (about 1500 in 2020).

The consumer price indices have been calculated applying the system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the one under the survey, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP).

18. The sources of information on **retail prices** of goods and services are the following:
 - a) quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions (in the country – 207 in 2020);
 - b) price lists, regulations and decisions applicable as the uniform prices ruling throughout the country or its part;
 - c) collected prices of goods and services purchased online.
19. Data on **procurement prices** concern prices pay by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product – see general notes item 10. c).
20. The information on **prices of agricultural products and livestock** received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces in the country. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of quotations from the entire country and from voivodships.
21. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital asset items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

 - a) buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
 - b) machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
 - c) means of transport,
 - d) others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and loans for the period of investment implementatio.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. Those outlays do not increase the value of fixed assets.
22. Data on **dwelling**s are presented by main forms of construction:
 - a) private construction - housing construction realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designated for the use of the investor;
 - b) construction for sale or rent - housing construction realised in order to achieve a profit by various investors;

Since January 2018 data concerning effects of “private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction „for sale or rent”.

- c) cooperative construction – housing construction realised by housing cooperatives, designated exclusively for persons being members of these cooperatives. Building with dwellings designed for sale or rent, for people who are not members of a cooperative, should be included into the form of construction “for sale or rent”.
23. Presented data concern **entities of the national economy** entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 June 1995 (Journal of Laws 2023 item 773) and the provisions of the decree of the Council of Ministers on the method and methodology of keeping and updating the national official register of entities of the national economy, templates of applications, surveys and certificates of 30 November 2015 (Journal of Laws item 2009, as amended).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

24. **Farm animal stocks** have been given on the basis of surveys of pig stocks and production of pigs for slaughter and cattle, sheep, poultry and animal production related to these species, with data being presented according to production – utility groups. Surveys of **pig stocks** and **production of pigs for slaughter** are conducted two times a year, in June as of 1 June and in December as of 1 December, while surveys of cattle and other farm animal species – twice a year – as at June and December.
25. Data on the **value of sold production of industry** (i.e. of mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) and **construction and sale of construction and assembly production** are presented excluding VAT and the excise tax, but including the value of subsidies for products and services, in so-called basic prices.
- The value of sales construction and assembly production, expressed in basic prices, is equal to the value expressed in producer’s prices due to the lack of excise tax and entity subsidies.
26. Data on **sold production of industry** cover industrial and non-industrial activities of the economic entities included to the section: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, instead data on **sold production of construction**, cover construction and non-construction activities of economic entities included to the section “Construction”. Data concern:
- a) the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production (regardless of whether or not payments due were received for them);
 - b) the value of paid works and services rendered, i.e. both industrial and construction as well as non-industrial and non-con- struction;
 - c) flat agent’s fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent’s fee in the case of concluding an agency agreement;
 - d) the value of products in the form of settlements in kind;

e) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Data regarding **construction and assembly production sales** concern work realized with own resources (i.e. without subcontractors), domestically on the basis of contract system (i.e. for outside clients) by construction entities, classified according to NACE Rev.2 in the section "Construction", consisting in the construction of buildings and structures from site preparation through a wide range of terrestrial work, ground worked (zero state), construction of bearing elements, partitions, the laying and covering of roofs (raw state) to assembly, installation and completion work. The pertinent work connected with the building, rebuilding, expansion, restoration, renovation and conservation of permanent and temporary building structures is included in all of these categories.

27. Presented data concerning **products** include total production of products which are manufactured during the reference year, intended for sale outside the reporting unit transferred to other plants of the same undertaking and used for further processing.
28. Data on **retail sales** cover the sales of consumer and non-consumer goods carried in retail sales outlets i.e. in shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets), in catering establishments as well as in wholesale networks and at producers in quantities indicating purchases to meet the needs of individual customers.
29. **Tourist accommodation** includes:
 - a) hotel and similar facilities – hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services – such as road houses and inns as well as other hotel facilities during categorization),
 - b) other accommodation facilities – excursion hostels, shelters (including school and youth), holiday centers, holiday youth centers, training and recreational centres, creative art centres, hostels, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other tourist accommodation facilities not elsewhere classified (eg. dormitories, boarding schools, sports and recreational centers).
30. The **indices of the business tendency** are calculated on the basis of monthly business tendency surveys according to recommendations of the European Commission for the member countries of the European Union. **Business tendency survey data are collected with the use of the "enterprises' method" that is based on taking entire entities of national economy as a basis for grouping of every data characterizing their activity according to particular levels of classification, as well as regional division.** The indices are calculated in the form of a balance being the difference between the percentage of positive and negative answers. Their range varies from -100 to +100. Positive value means good business situation, negative – bad business situation. Increase (decrease) of indicator means improving (worsening) of the business situation from the entities' point of view. General business climate indicator is an arithmetical average of weighted balances referring to questions about the current and expected general economic situation of the enterprise. Methodological notes concerning business tendency survey are available in methodological guide "Business tendency survey" – and internet publication "Business tendency survey in industry, construction, trade and services", presented on website of the Statistics Poland – www.stat.gov.pl.
31. **Crime ascertained** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Under with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or

misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation, under the Fiscal Penal Code – is a fiscal offence.

Data on crimes ascertained since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

A crime ascertained in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Data on crimes ascertained by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor and entrusted by the prosecutor to other authorised organs than the Police.

Information on crimes ascertained and rates of detectability of delinquents in crimes ascertained comes from the National Police Information System and prosecutor's office information systems.

32. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of crimes detected in a given period (including those detected after resumption following discontinuance) to the number of crimes ascertained in a given period, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.
33. More information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Statistics Poland.